

Työturvallisuuslaki

Lakimies Jouni Kallioluoma

Työturvallisuuslaki 8 §

- ✦ Työnantaja on tarpeellisilla toimenpiteillä velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä.
- ✦ Tässä tarkoituksessa työnantajan on otettava huomioon työhön, työolosuhteisiin ja muuhun työympäristöön samoin kuin työntekijän henkilökohtaisiin edellytyksiin liittyvät seikat.

Työturvallisuuslaki 8 §

- Huolehtimisvelvollisuuden laajuutta rajaavina tekijöinä otetaan huomioon epätavalliset ja ennalta arvaamattomat olosuhteet, joihin työnantaja ei voi vaikuttaa, ja poikkeukselliset tapahtumat, joiden seurauksia ei olisi voitu välttää huolimatta kaikista aiheellisista varotoimista.

Työturvallisuuslaki 8 §

- ✦ Työnantajan on suunniteltava, valittava, mitoitettava ja toteutettava työolosuhteiden parantamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Tällöin on mahdollisuuksien mukaan noudatettava seuraavia periaatteita:
  - 1) vaara- ja häirtatekijöiden syntyminen estetään;
  - 2) vaara- ja häirtatekijät poistetaan tai, jos tämä ei ole mahdollista, ne korvataan vähemmän vaarallisilla tai vähemmän häirtallisilla;
  - 3) yleisesti vaikuttavat työsuojelutoimenpiteet toteutetaan ennen yksilöllisiä; ja
  - 4) tekniikan ja muiden käytettävissä olevien keinojen kehittyminen otetaan huomioon.

Työturvallisuuslaki 8 §

- ☀ Työnantajan on jatkuvasti tarkkailtava työympäristöä, työyhteisön tilaa ja työtapojen turvallisuutta. Työnantajan on myös tarkkailtava toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta työn turvallisuuteen ja terveellisyyteen.
- ☀ Työnantajan on huolehdittava siitä, että turvallisuutta ja terveellisyyttä koskevat toimenpiteet otetaan huomioon tarpeellisella tavalla työnantajan organisaation kaikkien osien toiminnassa.

Työturvallisuuslaki 10 §

- Työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, milloin niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle.

Työturvallisuuslaki 10 §

- 1) tapaturman ja muu terveyden menettämisen vaara kiinnittäen huomiota erityisesti kyseisessä työssä tai työpaikassa esiintyviin 5 luvussa tarkoitettuihin vaaroihin ja haittoihin;
- 2) esiintyneet tapaturmat, ammattitaudit ja työperäiset sairaudet sekä vaaratilanteet;
- 3) työntekijän ikä, sukupuoli, ammattitaito ja muut hänen henkilökohtaiset edellytyksensä;
- 4) työn kuormitustekijät; ja
- 5) mahdollinen lisääntymisterveydelle aiheutuva vaara.

Työturvallisuuslaki 10 §

- ✿ Jos työnantajalla ei ole toimintaan tarvittavaa riittävää asiantuntemusta, hänen on käytettävä ulkopuolisia asiantuntijoita.
- ✿ Työnantajan on varmistuttava, että asiantuntijalla on riittävä pätevyys ja muut edellytykset tehtävän asianmukaiseen suorittamiseen.
- ✿ Työnantajalla tulee olla hallussaan em. selvitys ja arviointi.
- ✿ Selvitys ja arviointi on tarkistettava olosuhteiden olennaisesti muuttuessa ja se on muutenkin pidettävä ajan tasalla.

Työturvallisuuslaki 14 §

- Työnantajan on annettava työntekijälle riittävät tiedot työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä sekä huolehdittava siitä, että työntekijän ammatillinen osaaminen ja työkokemus huomioon ottaen...

Työturvallisuuslaki 14 §

- 1) työntekijä perehdytetään riittävästi työhön, työpaikan työolosuhteisiin, työ- ja tuotantomenetelmiin, työssä käytettäviin työvälineisiin ja niiden oikeaan käyttöön sekä turvallisiin työtapoihin erityisesti ennen uuden työn tai tehtävän aloittamista tai työtehtävien muuttuessa sekä ennen uusien työvälineiden ja työ- tai tuotantomenetelmien käyttöön ottamista;

Työturvallisuuslaki

- 2) työntekijälle annetaan opetusta ja ohjausta työn haittojen ja vaarojen estämiseksi sekä työstä aiheutuvan turvallisuutta tai terveyttä uhkaavan haitan tai vaaran välttämiseksi;
- 3) työntekijälle annetaan opetusta ja ohjausta säätö-, puhdistus-, huolto- ja korjaustöiden sekä häiriö- ja poikkeustilanteiden varalta; ja
- 4) työntekijälle annettua opetusta ja ohjausta täydennetään tarvittaessa.

Työturvallisuuslaki 15 §

- Työnantajan on hankittava ja annettava työntekijän käyttöön erikseen säädetyt vaatimukset täyttävät ja tarkoituksenmukaiset henkilönsuojaimet, jollei tapaturman tai sairastumisen vaaraa voida välttää tai riittävästi rajoittaa työhön tai työolosuhteisiin kohdistuvilla toimenpiteillä.

Työturvallisuuslaki 15 §

- ✦ Työnantajan on hankittava ja annettava työntekijän käyttöön **apuväline tai muu varuste**, silloin kun
  - työn luonne,
  - työolosuhteet tai
  - työn tarkoituksenmukainen suorittaminen
- ✦ sitä edellyttävät ja se on
- ✦ välttämätöntä tapaturman tai sairastumisen vaaran välttämiseksi

Työturvallisuuslaki 18 §

- Työntekijän on noudatettava **työnantajan toimivaltansa mukaisesti antamia määräyksiä ja ohjeita.** Työntekijän on muutoinkin noudatettava työnsä ja työolosuhteiden edellyttämää turvallisuuden ja terveellisuuden ylläpitämiseksi tarvittavaa järjestystä ja siisteyttä sekä huolellisuutta ja varovaisuutta.

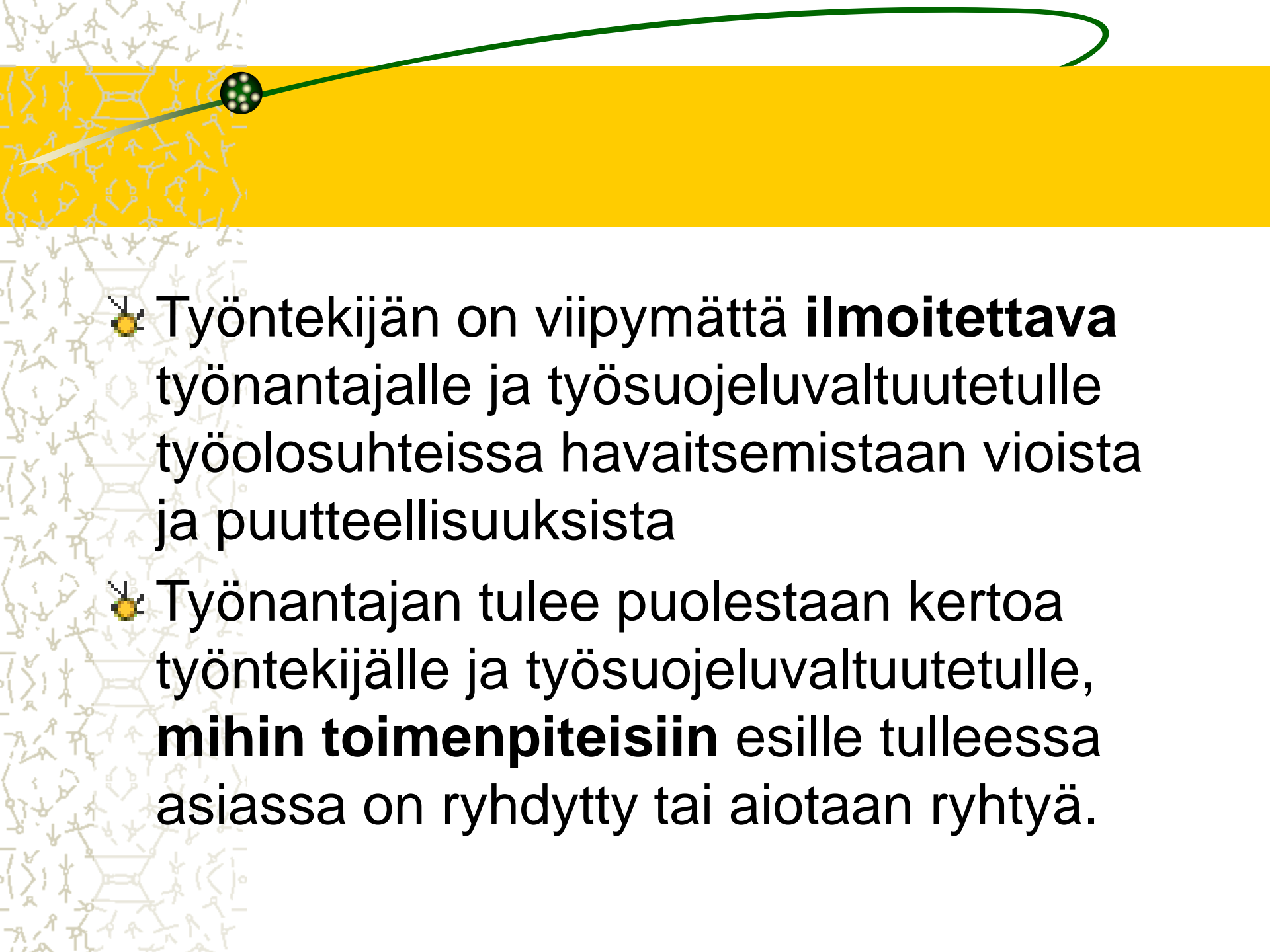
Työturvallisuuslaki 18 §

- Työntekijän on myös kokemuksensa, työnantajalta saamansa opetuksen ja ohjauksen sekä ammattitaitonsa mukaisesti työssään huolehdittava käytettävissään olevin keinoin niin **omasta kuin muiden työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä.**

Työturvallisuuslaki 18 §

- Työntekijän on työpaikalla vältettävä sellaista muihin työntekijöihin kohdistuvaa **häirintää ja muuta epäasiallista kohtelua**, joka aiheuttaa heidän turvallisuudelleen tai terveydelleen haittaa tai vaaraa.

-
- ✦ Työntekijän on viipymättä **ilmoitettava** työnantajalle ja työsuojeluvaltuutetulle työolosuhteissa havaitsemistaan vioista ja puutteellisuuksista
  - ✦ Työnantajan tulee puolestaan kertoa työntekijälle ja työsuojeluvaltuutetulle, **mihin toimenpiteisiin** esille tulleessa asiassa on ryhdytty tai aiotaan ryhtyä.

5 luku Työtä ja työolosuhteita koskevat tarkemmat säännökset

- ✦ Ergonomiaa, fyysistä, henkistä ja sosiaalista kuormittavuutta sekä eräitä muita työn vaaroja koskevat säännökset
  - 24 § Työpisteen ergonomia, työasennot ja työliikkeet
  - 25 § Työn kuormitustekijöiden välttäminen ja vähentäminen
  - 26 § Näyttöpäätetyö
  - 27 § Väkivallan uhka
  - 28 § Häirintä
  - 29 § Yksintyöskentely
  - 30 § Yötyö
  - 31 § Työn tauottaminen

5 luku Työtä ja työolosuhteita koskevat tarkemmat säännökset

• Työpaikan ja työympäristön rakenteita koskevat säännökset

- 32 § Työpaikan rakenteellinen ja toiminnallinen turvallisuus ja terveellisyys
- 33 § Työpaikan ilmanvaihto ja työhuoneen tilavuus
- 34 § Työpaikan valaistus
- 35 § Työpaikan sisäinen liikenne ja tavaroiden siirtäminen
- 36 § Järjestys ja siisteys

5 luku Työtä ja työolosuhteita koskevat tarkemmat säännökset

• Kemialliset, fysikaaliset ja biologiset tekijät ja vaarallisten aineiden käyttö

- 37 § Ilman epäpuhtaudet
- 38 § Kemialliset tekijät ja työssä käytettävät vaaralliset aineet
- 39 § Fysikaaliset tekijät ja sähköturvallisuus
- 40 § Biologiset tekijät

5 luku Työtä ja työolosuhteita koskevat tarkemmat säännökset

✦ Koneiden, työvälineiden ja muiden laitteiden turvallisuus

- 41 § Koneiden, työvälineiden ja muiden laitteiden käyttö
- 42 § Henkilöiden nostaminen nostolaitteella
- 43 § Työvälineen käyttöönotto- ja määräaikaistarkastukset

5 luku Työtä ja työolosuhteita koskevat tarkemmat säännökset

- ✚ Onnettomuuden vaaran torjunta, pelastautuminen ja ensiapu
  - 44 § Onnettomuuden vaara
  - 45 § Hälytys-, turvallisuus- ja pelastusvälineet ja ohjeet
  - 46 § Ensiapu
  - 47 § Ensiapu- ja pelastushenkilöiden nimeäminen
- ✚ Työntekijöiden käytössä olevat tilat
  - 48 § Henkilöstötilat

25 § Työn kuormitustekijöiden välttäminen ja vähentäminen

- ✚ Jos työntekijän todetaan työssään kuormittuvan
- ✚ hänen terveyttään vaarantavalla tavalla, työnantajan on
- ✚ asiasta tiedon saatuaan
- ✚ käytettävissään olevin keinoin ryhdyttävä toimiin
- ✚ kuormitustekijöiden selvittämiseksi sekä vaaran välttämiseksi tai vähentämiseksi.

28 § Häirintä

✚ Jos työssä esiintyy

- työntekijään kohdistuvaa
- hänen terveydelleen haittaa tai vaaraa aiheuttavaa
- häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua,

✚ työnantajan on

- asiasta tiedon saatuaan
- käytettävissään olevin keinoin

✚ ryhdyttävä toimiin epäkohdan poistamiseksi.

29 § Yksintyöskentely

- ✱ Työssä, jossa työntekijä työskentelee yksin ja johon siitä syystä liittyy ilmeinen haitta tai vaara hänen turvallisuudelleen tai terveydelleen,
- ✱ työnantajan on huolehdittava siitä, että haitta tai vaara yksin työskenneltäessä vältetään tai se on mahdollisimman vähäinen.
- ✱ Mahdollisuus tarpeelliseen yhteydenpitoon
- ✱ Mahdollisuus avun hälyttämiseen

32 § Työpaikan rakenteellinen turvallisuus

- Työpaikan ja työskentelypaikkojen kulkuteiden, käytävien, uloskäytävien ja pelastusteiden, työskentelytasojen ja muiden alueiden, joissa työntekijät työnsä vuoksi liikkuvat, on oltava turvallisia ja ne on pidettävä turvallisessa kunnossa.

Työturvallisuuslaki 41 §

- ✳ Työssä saadaan käyttää vain sellaisia koneita, työvälineitä ja muita laitteita, jotka ovat
  - niitä koskevien säännösten mukaisia sekä
  - kyseiseen työhön ja työolosuhteisiin sopivia ja tarkoituksenmukaisia.
  - Myös niiden oikeasta asennuksesta sekä
  - tarpeellisista suojalaitteista ja merkinnöistä on huolehdittava.
- ✳ Koneiden, työvälineiden ja muiden laitteiden käyttö ei muutenkaan saa aiheuttaa haittaa tai vaaraa niillä työskenteleville työpaikan työntekijöille tai muille työpaikalla oleville henkilöille.

Työturvallisuuslaki 49 §

- ✦ Työpaikka, jolla **yksi työnantaja käyttää pääasiallista määräysvaltaa** ja
  - jolla samanaikaisesti tai peräkkäin toimii useampi kuin yksi työnantaja tms.
  - siten, että työ voi vaikuttaa toisten työntekijöiden turvallisuuteen tai terveyteen
- ✦ on **yhteinen työpaikka**

Työturvallisuuslaki 49 §

- ✚ Yhteisellä työpaikalla on työnantajien ja itsenäisten työnsuorittajien
  - työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen
  - kunkin osaltaan ja
  - riittävällä keskinäisellä yhteistoiminnalla ja tiedottamisella
- ✚ huolehdittava siitä, että heidän toimintansa ei vaaranna työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä.

Työturvallisuuslaki 50 §

- ✦ Pääasiallista määräysvaltaa käyttävän työnantajan on
- ✦ **varmistettava**, että hänen työpaikallaan työtä teettävä ulkopuolinen työnantaja ja tämän työntekijät ovat saaneet
- ✦ **tarpeelliset tiedot** ja ohjeet
  - työhön kohdistuvista työpaikan vaara- ja haittatekijöistä sekä
  - työpaikan ja työn turvallisuuteen liittyvistä toimintaohjeista.

Työturvallisuuslaki 51 §

- ✦ Pääasiallista määräysvaltaa käyttävän työnantajan tulee huolehtia
  - työpaikalla toimivien työnantajien ja itsenäisten työnsuorittajien **toimintojen yhteensovittamisesta**
  - työpaikan **liikenteen ja liikkumisen** järjestelyistä
  - työpaikan yleisestä turvallisuuden ja terveellisyyden edellyttämästä **järjestyksestä ja siisteydestä**
  - muusta työpaikan **yleissuunnittelusta**
  - työolosuhteiden ja **työympäristön yleisestä turvallisuudesta** ja terveellisyydestä

Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008)

2 § Työvälineen valitseminen ja sijoittaminen

- Työnantajan on valittava työntekijän käyttöön kyseiseen **työhön ja työolosuhteisiin sopiva** ja turvallinen työväline. Työvälineen mitoituksen ja lujuuden on vastattava työn vaatimuksia. Työvälinettä ei saa kuormittaa tai rasittaa vaaraa aiheuttavasti.
- Työvälinettä käytettäessä on otettava huomioon sitä käyttävän työntekijän työskentelypaikka ja työasento sekä **ergonomiset periaatteet**. Työväline on sijoitettava siten, että sitä voidaan käyttää turvallisesti. Erityisesti on otettava huomioon, että työvälineen käyttämiseen on riittävästi tilaa ja että työvälineen käyttämä tai tuottama energia tai aine voidaan siirtää turvallisesti. Vaaraa aiheuttava kaatuminen, putoaminen ja liikahtaminen on estettävä kiinnityksellä tai muilla keinoin.

Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008)

3 § Työvälineen käyttöohjeet

- Työnantajan on huolehdittava, että työvälineen asennuksessa, käytössä, kunnossapidossa, tarkastuksessa ja muussa siihen liittyvässä toiminnassa otetaan huomioon **valmistajan antamat ohjeet**.
- Jos valmistajan ohjeet eivät ole riittävät tai niitä ei ole saatavilla, niitä tulee täydentää tai laatia tarvittaessa uudet ohjeet. Tarvittaessa ohjeiden laadinnassa on käytettävä ulkopuolista asiantuntijaa. Ohjeet on pidettävä ajan tasalla.
- Ohjeiden tulee olla niiden työntekijöiden saatavilla ja ymmärrettävissä, joita asia koskee. Ennen uuden työn tai työvaiheen alkua on varmistettava, että työntekijä osaa noudattaa ohjeita.

Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008)

4 § Vaaran arviointi ja poistaminen

- Työnantajan on **järjestelmällisesti selvitettävä ja arvioitava työvälineen turvallisuus**. Erityisesti tämä on tehtävä tuotannon ja työmenetelmien muutosten yhteydessä. Arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota työvälineen ja sen liikkuvien osien, ulkoisen rakenteen, fysikaalisten ja kemiallisten ominaisuuksien, automaattisten toimintojen, sähkön sekä muihin kyseisen työn ja käyttöolosuhteiden aiheuttamiin vaaroihin ja haittoihin.

Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008)

.... 4 § Vaaran arviointi ja poistaminen

- Jos työvälineen käyttö aiheuttaa vaaraa tai haittaa, työnantajan on ryhdyttävä vaaran tai haitan poistamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin välittömästi.
- Ensisijaisesti vaara tulee poistaa työvälineen rakenteeseen tai sen ympäristöön liittyvillä **teknisillä toimilla**, kuten vaara-alueelle pääsyn estävillä tai vaarallisten osien liikkeen ennen vaara-alueetta pysäyttävillä laitteilla.
- Jos vaaraa ei voida poistaa teknisillä toimilla, työvälineen käytön turvallisuus tulee varmistaa opastuksella, varoituslaitteilla, turvamerkeillä ja henkilönsuojaimilla.

Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008)

5 § Työvälineen toimintakunnon varmistaminen

- Työväline on pidettävä säännöllisellä **huollolla ja kunnossapidolla** turvallisena sen käyttöiän ajan. Vikaantumisesta, vaurioitumisesta tai kulumisesta aiheutuva vaara tai haitta tulee poistaa. Ohjausjärjestelmän ja turvalaitteiden tulee toimia virheettömästi. Jos työvälineellä on huoltokirja, se on pidettävä ajan tasalla.
- Työvälineen oikea asennus ja turvallinen toimintakunto tulee erityisesti selvittää ennen käyttöönottoa ja turvallisuuteen vaikuttavan muutoksen jälkeen.

...5 § Työvälineen toimintakunnon varmistaminen

- Työnantajan on **jatkuvasti seurattava** työvälineen toimintakuntoa tarkastuksilla, testauksilla, mittauksilla ja muilla sopivilla keinoilla. Työvälineen toimintakunnon varmistamiseksi tehtävän tarkastuksen ja testauksen saa tehdä työvälineen rakenteeseen ja käyttöön perehtynyt pätevä henkilö. Tarvittaessa on käytettävä ulkopuolista asiantuntijaa.